

այսուհանդերձ մտածելով Հ. Ա. Պատուիրակութեան հաստատութիւնը, որ նոյնպէս հերինակութիւն մ'է ճանցուած ջամագայնական պետութիւններէն, մնենք չենք տեսներ առ այժմ թէ ինչ բանով ջանրապետութեան դիրքը փոխուած է Հ. Ա. Պատուիրակութիւնն հանդէպ։ Նախ Հայաստանի բնական սահմաններն որոշուած չեն, որով մէջ կարևոր ներ մ'ունի կատարելու այդ Պատուիրակութիւնը. Երկրութուածնական որ ջանրապետութեան նախագահի գրած թուղթը կանաչ սեղանի վրայ կը գտնուի վսիմ. Պ. Նուոպարի հնուազը հետ միասին։ Եւ ինչու ջանրապետական վարչութիւնը անհետականը թողուց Հ. Ա. Պատուիրակութիւնն հաւագահի հեռազը հաւանութիւնը, երբ դեռ իւր դիրքը փոխուած չէր։

Ո՛չ յառաջ և ո՛չ յեսոյ երկու հերինակութիւնն միջն խախտած չէ գիրքերը։ Ազատ և անկախ Պետութեան ճանաչումն դիրքերը աւելի և կ'ամրացնէր։ Երինակն կառավարութիւնը իրեն կերպոն պէտք էր իւր շորջը հաւաքէր բոլոր ազգային ուժերը, լայն, ուղիղ մորով Միացեալ Հայաստակի Վարչութիւնը մը կազմելու համար, հետապնդ ի ձեռին ունենալով վսեմ. Պ. Նուոպարի հեռազին. անոնք պարտականութիւնն էր անմիջապէս և անպայման կերպով հրամարելու Հ. Ա. Պատուիրակութիւնն իւր կազմով մասնակցելու Խորհրդարանի ընտրութեանց և գրաւելու միւս բարձրագոյն Պաշտօնէութեանց հետ իրեն յառուկ աթոռը Հայկական դահճի մէջ։ Ասով ջանրապետական Վարչիներն կը վաստակէին ամբողջ ազգին վստահութիւնը և համակութիւնը և կ'ուժեղացնէին իրենց դիրքը պետական կազմի մէջ։

Ցարքին հայրենակից, Պարոն Վլացեան, մտածնեա անկողինակալ մորով թէ անատօններու անձական դիրքը և շահերը, կամ նման բաներ, փայտ, խոռ, եղէն են, և պէտք է գտառին Հայրենիքի սիրոց կրակի մէջ։ Հայրենիքը ամէն բանէ վեր։ Հրապարակի վրայ վրուած է Հայ ազգի զանազան հասուածներու Միութեան հարցը, միութիւն հաւասար իրաւունքներով ամենքի համար։ «ի պատիւ զմինամքը ելանել»։

Ուստի եթէ կարող էք, Պ. Վլացեան, ցոյց տուէք մի գործնական ճանապարհ հնուառներուն զան հաւաքուին Հայկական իշխանութեան կերպունքն լուրջը Միացեալ ազատ և անկախ Հայաստանը իրաւունք ունի օգտուելու իւրաքանչիւր զաւակի նոգեկան և բարյական ուժերէն, որ կը ծառային անոր մնծութեանը և հաստատու-

թեանը։ Երևանի կառավարութիւնը արարող և հիմնադիր եղաւ ազգային ազատութեան, պէտք է Այրարատեան աշխարհի քաջ որդուց առաքի նութեանց ալ ժառանգործ հանդիսանայ, որոնք անմահ անոն թողին Հայ պատութեան մէջ, ըստ այնմ. Գաջաց ազգք քաջըն։

Երանի եթէ իշխանութիւնը Հայաստանը վերականգնող հերոսներուն համար Հայ պատմագիր մը կարենար զնել. «Արդարադատ և հաւասարասէր կշփու ունելով յամնայնի, զամնայն ուրութեացաղ՝ մասցն լժակաւ կշէր, ոչ ընդ լաւագոյնն ինանդայր, ոչ զուատուն արհամարհէր, այլ ամնինցուն հասարակաց հնարէի զինամուցն իւրաց ի վերայ տարածել զգնասուս.. Եւ զահմանամերյ բնակութեան բնդպարածակեալ ի հինն մեր հասուցնէ յեզերս ծայրից բնակութեանց. Եւ ԱՍԽԵՑՈՒՆ որ ԱՌ ԱԽՐԱՎԱՆ հին ԺԱՄԱՆԱԿՈՒ ՆԱԽԱԶԵԼԻ, Եւ ՅԵՏՈՒԾ ԸՂԵԱԼԻ հւան ԵՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱ ՆԻՐ»։

ՄԵՐԻՑ ՇՐՄԱԿԱ

Ա Տ Տ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Ո՛՛, եթէ ես կարենայի՝ առ յաւէտ իեղգել այս ձայնը որ կ'ելլէ խորունկէն Եւ կ'արտասուէ, եւ կ'արտասուէ մաղադար.

Ո՛՛, եթէ ես խընմըտանքիս խորքին մէջ կարենայի խնդիրը ու բնաւ, բնաւ երբեք Ջըլըսել այս ձայնն որ կ'ելլէ խորունկէն...

Վասըն զի ան կ'ըսէ ինձ. – Ո՛՛, ո՛չ երբեք, Գիշերին մէջ է կը քալես, չես տեսներ... Ո՞վ կու տայ լոյս ճամբուդ... Նայէ՛, պիտի իյնաս.

Մէն մշնջիկ ես եւ անդամները ջարդուած, Քեզ հաւասցող զըկայ. պիտի չըյաղթես, Գիշերին մէջ է կը քալես՝ չմս տեսներ... —

Մորիկներ. — Ատա նեկրի

Թրդ. Հ. Արսէն Պ. Ղազակնեան